

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

6. Osteologický materiál tvoří pozůstatky praseta domácího /*Sus scrofa forma domestica* / , psa domácího /*Canis lupus forma familiaris* / a antropologický materiál představuje úlomek lebeční kosti. /3 /.

Daný nález kultury se šňurovou keramikou v daném regionu není zcela ojedinělým, již dříve publikoval některé nálezy J. Ondráček /4 / . Všechny tyto nálezy plně dokazují, že i JV Morava byla osídlena lidem s moravskou šňurovou keramikou.

P o z n á m k y :

- 1 Za restaurování celého inventáře děkuji dr. J. Ondráčkovi, vědeckému pracovníkovi AÚ Brno a L. Švestkové, pracovníci keramické laboratoře.
- 2 Bližší informace o nálezu jsou přejaty z inventární knihy uložené v muzeu v Kyjově.
- 3 Za určení osteologického materiálu děkuji dr. Kratochvílovi z AÚ ČSAV Brno.
- 4 J. Ondráček, PV 1972, 22 - 23, tab. 8.

Schnurkeramisches Skelettgrab aus Kyjov - Nětčice / Bez. Hodonín / . Beim Studium des Materials der mährischen Schnurbandkeramik fand der Autor das Inventar eines Grabes, das nachträglich im AÚ Brno restauriert wurde. Den Fundkomplex bilden ein Krug, ein Becher, eine Steinaxt, ein Beil, eine beiderseitig retuschierte Klinge und osteologisches Material. Aufmerksamkeit verdient der Krug mit einer aussergewöhnlichen Verzierung. Der Fund ist in dieser Region nicht vereinzelt, bereits früher wurden einige Funde z. B. von J. Ondráček /4 / publiziert.

SÍDLIŠTNÍ JÁMA KULTURY ZVONCOVITÝCH POHÁRŮ U PUSTIMĚŘE

/okr. Vyškov /

Ivan Peškař, AÚ ČSAV Brno

/Tab. 4 /

V roce 1976 byl rýhovacím strojem vyhlouben 1 m široký průkop pro vodovodní potrubí, kladené v blízkosti jižního okraje bývalých Pustiměřských Prus, jež jsou dnes částí obce Pustiměře. V trati "Nivky" ve vzdálenosti 124 m na západ od silnice z Vyskova do Prostějova byla proříznuta pravěká jáma, jejíž profil, nepravidelně kónicky se zužující k mísovité zaoblenému dnu ve hloubce 130 cm pod povrchem, se vyrýsoval v severní stěně průkopu. Po odstranění 35-40 cm mocné vrstvy tmavohnědé ornice se na úrovni žluté sprase objevila tmavá výplň jámy, z níž bezmála polovina byla odryta a zničena průkopem. Zachovalá část nasvědčovala tomu, že půdorys měl původně přibližně elipsovité tvar s delší, ve směru SV-JZ orientovanou osou asi 250 cm a kratší osou asi 160 cm dlouhou. Zásyp jámy nebyl homogenní. Pod nízkou, tvrdě ulehlou, hnědočerně zbarvenou splachovou vrstvičkou, navazující na ornici, se střídaly hlinité vrstvy, jednak hutnější, tmavošedé barvy, jednak kypřejší, světle hnědé, které překrývaly popelovité šedou sypkou vrstvou, vyplňující spodek jámy, na jejímž dně s načervenalými stopami slabého vypálení ležela červenohnědě propálená popelovitá vrstvička. Ve zvrstvené výplni byly rozptýleny kousky mazanice, dřevěné uhlíky, zvířecí kosti a střepy keramiky, prozrazující příslušnosti ke kultuře zvoncovitých pohárů. Kromě zlomků z několika červených, na vnější straně různými vzory bohatě zdobených zvoncovitých pohárů, z nichž se podařilo rekonstruovat jednu celou nádobu a část druhého exempláře, se v obsahu jámy vyskytly také zbytky vejčitých hrnců s lalokovitými nebo masivními hranolovitými výčnělky u okraje, polokulovité mísy s vodovodně rozšířeným okrajem, menší kónické, mírně klenuté mísy s plochým okrajem, střepy nádob s plastickou prsty důlkovanou páskou nebo s reliéfně provedenými kroužky kolem vypouklého středověkého hrbolku a množství typologicky neurčitelných nezdobených keramických fragmentů.

Uvedená sídlištní jáma doplňuje řadu objektů kultury zvoncovitých pohárů z pustiměřského katastru. Z dřívějších objevů nutno na prvním místě připomenout kostrový hrob, zjištěný r. 1967 v zahradě domu č. 32 zhruba 350 m na SZ od místa nynějšího nálezu /Ondráček 1968, 23 / , a dále asi 1 km vzdálené birituální pohřebiště, zachycené v r. 1961 v blízkosti cihelny východně od obce /Ludikovský 1962, 47, 48 /.

L i t e r a t u r a :

K. Ludikovský, 1962 ; Pohřebiště zvoncovitých pohárů v Pustiměřských Prusích u Vyskova, PV 1961, 47, 48.

J. Ondráček, 1968 ; Hrob kultury zvoncovitých pohárů z Pustiměře na Vyskovsku /okr. Vyškov / , PV 1967, 23.

Siedlungsgrube der Glockenbecherkultur bei Pustiměř /Bez. Vyškov/. Durch den Graben für eine Wasserleitung wurde in der Flur "Nivky" am südlichen Rand der Gemeinde Pustiměř eine 130 cm tiefe vorgeschichtliche Grube durchschnitten, in deren geschichteten Ausfüllung Lehmewurfstücke, Holzkohlestücke, Tierknochen und Keramikscherben der Glockenbecherkultur verstreut waren. Die festgestellte Siedlungsgrube ergänzt die Funde zahlreicher Gräber derselben Kultur, die im Kataster von Pustiměř entdeckt wurden /vergl. Ludikovsky 1962, 47, 48 ; Ondráček 1968, 23 /.

GRABUNG EINES OBJEKTES DER GLOCKENBECHERKULTUR IN BOŘITOV

/Bez. Blansko /

Jaromír Ondráček, AÚ ČSAV Brno

Aufgrund der Lesefunde von A. Štrof und Messungen, von Angestellten des VEB Geofyzika durchgeführt, wurde im August und September 1976 ein umfangreiches Objekt der Glockenbecherkultur untersucht. Der Fundort befindet sich nördlich des Dorfes auf einem mässigen Südhang in der Flur na Křibě. Das 30-40 cm unter der Ackerkrume verzeichnete Objekt hatte eine unregelmässige Form /10,3 x 7,9 / und bestand aus einer Reihe verschiedener, überwiegend ovaler Eintiefungen, die eine Tiefe bis 170 cm unter der Oberfläche erreichten. Die Mehrzahl der Funde war in der Ackerkrume und in den oberen Schichten der Aufschüttung konzentriert. In der grossen bisher laboratorisch nicht verarbeiteten Menge an Keramikmaterial sind Scherben aus braunroten verzierten Glockenbechern, Schüsseln mit erweitertem verziertem sowie unverziertem Rand, zweihenkeligen Amphoren, gröberen Töpfen mit Knubben am Rand, Töpfen mit Henkeln und tönernen Schöpfkellen vertreten. Ferner fand man Steingeräte, Lehmewurf und Holzkohlestückchen. Mit der Erforschung von Siedlungen der Glockenbecherkultur, von denen im Kataster der Gemeinde Bořitov mindestens fünf festgestellt wurden, wird in den nächsten Jahren fortgesetzt werden.

DALŠÍ NÁLEZ BROUŠENÉ KAMENNÉ INDUSTRIE Z KETKOVIC

/okr. Brno-venkov /

Pavel Košťuřík, FF UJEP Brno

Na podzim roku 1976 našel autor tohoto příspěvku na zahradě domu čp. 100 v Ketkovicích malou kamennou sekerku ze zelené břidlice. Provedením se sekerka řadí do neolitu, ale bližší kulturní příslušnost je sporná. Předmět je nedbale proveden a hlazení téměř chybí.

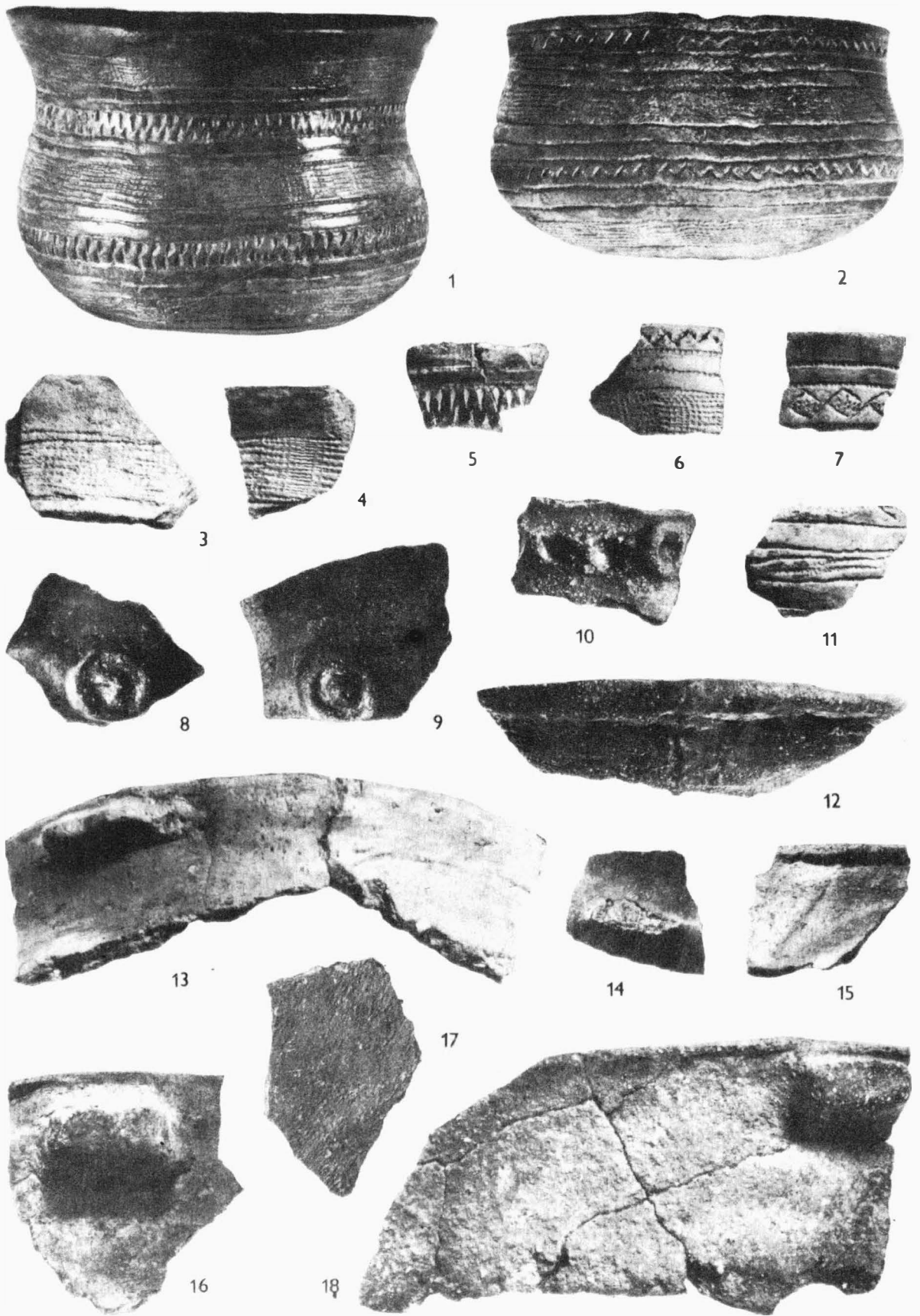
Pravěké nálezy z uvedeného prostoru jsou vzácné a malá sekerka rozmnožuje řady kamenných nástrojů z této vesnice. Kamenné artefakty z Ketkovic dokládají pravěké osídlení území severně od řeky Oslavy / 1 /. O osídlení uvedeného regionu se zmiňoval nedávno zesnulý archeolog amatér V. Gross z Oslavan, který předpokládal neolitické sídliště nad říčkou Chvojnici.

Nález drobné kamenné sekerky opět potvrzuje přítomnost neolitického obyvatelstva v prostoru severně řeky Oslavy, v nadmořské výšce kolem 360 m.

Poznámka :

1 Pavel Košťuřík, Nové nálezy broušené kamenné industrie z okolí Ketkovic, okr. Brno-venkov, SPFFBU E 22-23 1977-1978, 274-277.

Weiterer Fund geschliffener Steinindustrie aus Ketkovic /Bez. Brno-venkov/. Im Herbst 1976 fand der Autor dieses Beitrages im Garten des Hauses

Tab. 4

Pustiměř /okr. Vyškov/. Výběr keramiky ze sídlištní jámy kultury zvoncovitých pohárů. - Keramikauswahl aus einer Siedlungsgrube der Glockenbecherkultur.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976.

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTE1-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné